
นิพนธ์ต้นฉบับ

การวิเคราะห์ปัจจัยและผลกระทบระดับยูนิแวกเรต และระดับมัลติแวกเรต : ศึกษากรณีการมีส่วนร่วม ทางการเมืองของประชาชนในเขตภาคใต้

An Analysis of Factors and Impacts at the Univariate and Multivariate levels : A case study of the Political Participation of the People in the South Area.

สมเกียรติ ตันสกุล

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี

Somkiat Tansakula

Faculty of Humanities and Social Sciences, Rajabhat Institute Suratthani.

Abstract

This research was aimed at studying the relationships among these factors : biosociology, community, and mass media application and political participation of people in the urban and rural areas in the South of Thailand. The study was made from area samplings from 5 provinces. For the sampling group for each province, the purposive sampling method was used. Information was provided from urban community by those who were traders, hired labors and government officials, and that from rural community by farmers. Interview form was used as the tool in data collection. The coefficient reliability of the form was at 0.77. The statistics applied in the data analysis was the Pearson's Chi-square, Percentage and the Stepwise Multiple Regression Analysis.

The chief findings were as follows :

1. Biosocial factors, comprising sexes, ages, occupations, incomes and levels of education, had effects on their political participation. It was found that men took more roles in political participation than women. Those between the age groups of 31 - 50 and those over 50 years old took more part in political activities than those whose ages were under 30 years. Government officials "clearly had more part in political participation than farmers and traders (businesspersons) and particularly those who were hired labors. People with the monthly earnings of between baht 5,000 10,000 and those with higher incomes

took more part in political activities than those with lower earnings. Regarding levels of education, people with secondary or higher education involved more in political activities than those with lower levels of education or those who were illiterate.

2. The aforementioned factors together could be used to “predict the political participation : people’s incomes were revealed to be able to foretell at 3.79%; ages, 6.79%; sexes, 8.48%; occupations, 9.84%; and education, 10.29%.

3. The application of mass media, which were newspapers, radio, and television, affected people’s political participation. It was shown that those who read a lot of newspapers took more part in politics than those who read fewer newspapers. This was also true for those who listened more to radio and/or watched more television. Those people took more part in political activities than those who made use of the mass media at the lower level.

The findings made it clear that among the 3 factors (biosociology, mass media, and community), which affected the “political participation of the Southerners, only the first two factors-biosociology and mass media-were really affected these people; while the last factor did not have any impact on the participation. What is more, the findings revealed that the biosocial factor could help predict these people’s political participation. The findings, therefore, could point out that how much the people’s taking part in political activities depend on these two factors-biosociology and mass media.

Suggestions for Possible Application

1. Training for these people’s knowledge and understanding and the importance of part taking in political activities should be organized, particularly for hired labors. This group of people, according to the findings, took only little part in any political activities.

2. People’s political activities carrying out in form of beneficial or occupational groups should be consistently promoted and encouraged

3. Mass media, such as TV and radio, should be used as a means of outlet for political news and information for these people. This will be a fruitful way to help encourage them to involve in political activities.

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยที่มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านชีวสังคม ปัจจัยด้านชุมชน และปัจจัยด้านการใช้สื่อมวลชนกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเมืองและชนบทภาคใต้ โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดต่างๆ 5 จังหวัดที่ได้จากการสุ่มแบบพื้นที่ (Area Sampling) ผู้ให้ข้อมูลในชุมชนเมือง คือผู้ประกอบการอาชีพค้าขาย รับจ้าง รับราชการ ส่วนผู้ให้ข้อมูลในชุมชนชนบท คือผู้ประกอบการอาชีพเกษตรกร เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์ ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์เท่ากับ 0.77 ส่วนสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ เพียร์สัน ไคสแควร์ (Pearson’s Chi-Square) และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบลำดับขั้น (Step Wise Multiple Regression Analysis)

ผลการศึกษที่สำคัญ มีดังนี้ (1) ปัจจัยด้านชีวสังคม ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ การประกอบอาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยผู้ชายมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับมากเป็นสัดส่วนมากกว่าผู้หญิง ผู้ที่อยู่ในช่วงอายุ 31-50 ปี และช่วงอายุมากกว่า 50 ปี ต่างก็มีส่วนร่วมทางการเมืองระดับมาก เป็น

สัดส่วนมากกว่าผู้ที่อยู่ในช่วงอายุไม่เกิน 30 ปี ผู้ที่ประกอบอาชีพรับราชการ มีส่วนร่วมทางการเมืองระดับมาก เป็นสัดส่วนมากกว่าผู้ประกอบอาชีพเกษตรกร ผู้มีรายได้ต่อเดือน 5,000 - 10,000 บาท และรายได้สูงกว่า 10,000 บาท ต่างก็มีส่วนร่วมทางการเมืองระดับมากเป็นสัดส่วนมากกว่าผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท อีกทั้งผู้ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับดังกล่าว มีส่วนร่วมทางการเมืองระดับมากเป็นสัดส่วนมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาและไม่เรียนหนังสือ (2) ปัจจัยด้านชีวิตสังคมตามที่กล่าว สามารถร่วมกันพยากรณ์การมีส่วนร่วมทางการเมืองได้ตามลำดับ ดังนี้ รายได้ พยากรณ์ได้ร้อยละ 3.79 อายุ พยากรณ์ได้ร้อยละ 6.79 เพศ พยากรณ์ได้ร้อยละ 8.48 อาชีพ พยากรณ์ได้ร้อยละ 9.84 และระดับการศึกษา พยากรณ์ได้ร้อยละ 10.29 และ (3) ปัจจัยด้านการใช้สื่อมวลชนซึ่งประกอบด้วยการอ่านหนังสือพิมพ์ การฟังวิทยุ การดูโทรทัศน์ มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยผู้ที่อ่านหนังสือพิมพ์ระดับมากมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับมากเป็นสัดส่วนมากกว่าผู้ที่อ่านหนังสือพิมพ์ระดับน้อยเช่นเดียวกันผู้ที่ฟังวิทยุและดูโทรทัศน์ระดับมากต่างก็มีส่วนร่วมทางการเมืองระดับมากเป็นสัดส่วนมากกว่าผู้ที่ฟังวิทยุและดูโทรทัศน์ระดับน้อย

ข้อค้นพบจากการศึกษานี้ ทำให้ทราบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองภาคใต้ ตามที่กำหนดไว้ 3 ปัจจัยคือ ปัจจัยด้านชีวิตสังคม ปัจจัยด้านชุมชน และปัจจัยด้านการใช้สื่อมวลชน ปรากฏเฉพาะปัจจัยด้านชีวิตสังคม และปัจจัยด้านการใช้สื่อมวลชนที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนภาคใต้ ส่วนปัจจัยด้านชุมชนไม่ปรากฏผลดังกล่าว นอกจากนี้ยังทำให้ทราบว่า ปัจจัยด้านชีวิตสังคม สามารถนำมาอธิบายหรือพยากรณ์การมีส่วนร่วมทางการเมืองได้ ซึ่งผลของการศึกษานี้ แสดงให้เห็นว่าระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนน้อยประชากรได้นั้นย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยทั้งสองดังกล่าว

ข้อเสนอแนะเพื่อการประยุกต์ใช้ ประการแรก ควรจัดอบรมให้ความรู้ความเข้าใจและความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองให้แก่ประชาชนกลุ่มอาชีพต่างๆ โดยเฉพาะกลุ่มอาชีพรับจ้าง/ใช้แรงงาน เนื่องจากผลการวิจัยนี้พบว่า กลุ่มอาชีพดังกล่าวมีส่วนร่วมทางการเมืองน้อย ประการที่สอง ควรสนับสนุนและส่งเสริมกิจกรรมของประชาชนที่ดำเนินการในรูปแบบของกลุ่มผลประโยชน์หรือกลุ่มอาชีพต่างๆ และประการสุดท้าย ควรใช้สื่อมวลชนประเภทวิทยุและโทรทัศน์เผยแพร่ข่าวสารการเมืองให้แก่ประชาชน ทั้งนี้ เพื่อเป็นการจูงใจและกระตุ้นให้ประชาชน กลุ่มอาชีพต่างๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น

บทนำ

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน มีความสำคัญมากในการปกครองระบอบประชาธิปไตย เป็นดัชนีชี้วัดระดับการพัฒนาการเมืองได้ประการหนึ่ง ถ้าประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมาก ก็จะแสดงถึงระดับการเป็นประชาธิปไตยสูง ตรงกันข้าม ถ้าประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองน้อย ก็แสดงถึงระดับการเป็นประชาธิปไตยต่ำคู่กัน

ในการตรวจสอบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่เป็นรูปธรรมมากที่สุดประการหนึ่งคือ การไปใช้สิทธิเลือกตั้งระดับต่างๆ โดยเฉพาะการไปใช้สิทธิ

เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เกี่ยวกับเรื่องนี้ จากข้อมูลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ผ่านมา ปรากฏว่ามีผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งน้อยมาก โดยเฉพาะการเลือกตั้งครั้งล่าสุด เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2539 ปรากฏว่ามีผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งไม่ถึงร้อยละ 60 ถึง 10 จังหวัด ซึ่งในจำนวนดังกล่าวนี้ มีจังหวัดทางภาคใต้ 3 จังหวัด คือ ระนอง สุราษฎร์ธานีและนครศรีธรรมราช รวมอยู่ด้วย (มดิชนรายวัน 2539 : 6)

งานวิจัยนี้ ประสงค์ที่จะสำรวจระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนภาคใต้ มุ่งศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ประกอบด้วย ปัจจัยด้าน

ชีวิตสังคม/ชุมชนและการใช้สื่อมวลชน เป้าหมาย เพื่อให้ผลการวิจัยนี้เป็นประโยชน์ต่องานพัฒนาประชาธิปไตย ในส่วนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนมากที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านชีวิตสังคมและชุมชน ได้แก่ เพศ อายุ การประกอบอาชีพ ระดับรายได้ ระดับการศึกษา และลักษณะชุมชน กับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนภาคใต้
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการใช้สื่อมวลชน ได้แก่ การอ่านหนังสือพิมพ์ การดูโทรทัศน์ และการฟังวิทยุ กับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนภาคใต้
3. เพื่อใช้ปัจจัยด้านชีวิตสังคมและชุมชน ตามที่กล่าวในข้อ 1 พยากรณ์การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนภาคใต้
4. เพื่อศึกษาอำนาจในการพยากรณ์การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนภาคใต้ จากการใช้ปัจจัยด้านชีวิตสังคมและชุมชนพยากรณ์
5. เพื่อประมวลข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนและการพัฒนาประชาธิปไตย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เก็บข้อมูลภาคสนามจากกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในเขตชุมชนเมืองและชุมชนชนบทของจังหวัดต่างๆ ในภาคใต้ จำนวน 5 จังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ จังหวัดชุมพร จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดพัทลุง จังหวัดภูเก็ต และจังหวัดปัตตานี โดยใช้วิธีสุ่มแบบพื้นที่ (Area Sampling) คือใช้พื้นที่เขตบริการทางการศึกษาของแต่ละสถาบันฯ ละ 1 จังหวัด ยกเว้นจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งพื้นที่บริการเฉพาะจังหวัดนครศรีธรรมราช เพียงจังหวัดเดียว

สำหรับการเลือกกลุ่มตัวอย่างในแต่ละเขตชุมชนของแต่ละจังหวัด ใช้วิธีเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) กล่าวคือกลุ่มตัวอย่างในชุมชนเมืองเลือกเฉพาะผู้ประกอบการอาชีพ ค้าขาย รับจ้าง และรับราชการ ส่วนกลุ่มตัวอย่างในชุมชนชนบท เลือกเฉพาะผู้ประกอบการอาชีพเกษตรกรรม

จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละเขตชุมชนของจังหวัดต่างๆ 5 จังหวัดโดยจำแนกตามอาชีพแสดงในตาราง

ตารางแสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละเขตชุมชนของจังหวัดต่างๆ จำแนกตามอาชีพ

จังหวัด	ชุมชนเมือง			ชุมชนชนบท	รวม
	ค้าขาย	รับจ้าง	รับราชการ	เกษตรกรรม	
ชุมพร	46	43	47	114	250
นครศรีธรรมราช	40	46	41	118	245
พัทลุง	40	47	43	113	243
ภูเก็ต	49	43	45	111	248
ปัตตานี	41	49	48	115	253
รวม	216	228	224	571	1239

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบ สัมภาษณ์ คำสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (Coefficient Reliability) ของแบบสัมภาษณ์เท่ากับ 0.77 ส่วนสถิติที่ใช้ ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่า Percent ค่า Pearson's Chi-Square และ Step Wise Multiple Regression Analysis

ผลการวิจัย

1. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านชีวสังคมและชุมชนกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านชีวสังคม ประกอบด้วย เพศ อายุ การประกอบอาชีพ ระดับการศึกษา และปัจจัยด้านชุมชนที่อาศัย ประกอบด้วย ชุมชนชนบทและชุมชนเมืองกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ผลการวิเคราะห์ ปรากฏว่า ปัจจัยด้านชีวสังคม เท่านั้น ที่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเชิงสถิติ ส่วนปัจจัยด้านชุมชนที่อาศัย ไม่ปรากฏ ความสัมพันธ์ดังกล่าว ในเชิงสถิติ หมายความว่า ปัจจัยด้านชีวสังคม คือ เพศ มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยผู้ชายมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับมากเป็น สัดส่วนมากกว่าผู้หญิง (ชาย = 73.9% ส่วนหญิง = 59.7%) อายุมีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยผู้ที่อยู่ในช่วงอายุ 31-50 ปี และช่วงอายุมากกว่า 50 ปี ต่างก็มีส่วนร่วมทางการเมืองระดับมากเป็นสัดส่วน มากกว่าผู้ที่มิอายุไม่เกิน 30 ปี (อายุ 31-50 = 74.2% อายุมากกว่า 50 ปี = 68.1% ส่วนอายุไม่เกิน 30 ปี = 54.3%) การประกอบอาชีพมีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยผู้ที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม อาชีพค้าขาย โดยเฉพาะมากกว่าอาชีพรับจ้างอย่างเห็นได้ชัด (รับราชการ = 74.2% เกษตรกรรม = 71.4% ค้าขาย = 64.1% ส่วนรับจ้าง = 51.8%)

เช่นเดียวกัน รายได้ก็มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน 5,000 - 10,000 บาท และรายได้ต่อเดือนสูงกว่า 10,000 บาท ต่างก็มี

ส่วนร่วมทางการเมืองระดับมาก เป็นสัดส่วนมากกว่าผู้ที่มี รายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 5,000 บาท (รายได้ 5,000 - 10,000 = 72.3% รายได้สูงกว่า 10,000 บาท = 80% ส่วนรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท = 60.5%) และระดับ การศึกษาก็มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดย ผู้ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา โดยเฉพาะผู้ที่สูงกว่า ระดับมัธยมศึกษา มีส่วนร่วมทางการเมืองระดับมาก เป็น สัดส่วนมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา / ไม่เรียนหนังสือ (มัธยมศึกษา 66.3 % สูงกว่ามัธยมศึกษา = 71.0% ส่วนประถมศึกษา / ไม่เรียนหนังสือ = 64.0%)

2. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการใช้สื่อมวลชนกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้าน การใช้สื่อมวลชน ซึ่งประกอบด้วยการอ่านหนังสือพิมพ์ การฟังวิทยุ การดูโทรทัศน์เกี่ยวกับข่าวสารการเมืองกับ ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า ปัจจัยด้านการใช้สื่อ มวลชน มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมทาง การเมืองในเชิงสถิติ หมายความว่า การอ่านหนังสือพิมพ์ มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับมาก เป็น สัดส่วนมากกว่าผู้ที่อ่านหนังสือพิมพ์ระดับน้อย (อ่าน ระดับมาก = 84.0% ส่วนอ่านระดับน้อย = 54.1%) และ การดูโทรทัศน์ก็มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองเช่นกัน โดยผู้ที่ดูโทรทัศน์ระดับมาก มีส่วนร่วมทางการเมือง ระดับมาก เป็นสัดส่วนมากกว่าผู้ที่ดูโทรทัศน์ระดับน้อย อย่างเห็นได้ชัดเช่นเดียวกัน (ดูระดับมาก = 74.0% ส่วนดูระดับน้อย = 27.2%)

3. การวิเคราะห์เพื่อหาตัวพยากรณ์การมีส่วนร่วมทางการเมือง

จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบลำดับขั้น เพื่อหาตัวแปรที่เป็นตัวพยากรณ์ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนภาคใต้ โดยใช้ตัวแปร เพศ อายุ การ ประกอบอาชีพ รายได้ต่อเดือน ระดับการศึกษา และชุมชน ที่อาศัยเป็นตัวพยากรณ์

ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนภาคใต้ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ เพศ อายุ การประกอบอาชีพ รายได้ต่อเดือน ระดับการศึกษา ส่วนตัวแปรชุมชนที่อาศัย ไม่ปรากฏนัยสำคัญดังกล่าว โดยตัวแปรพยากรณ์แต่ละตัว มีอำนาจในการพยากรณ์การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนภาคใต้ ดังนี้

รายได้ ตัวแปรที่เข้าสมการถดถอยพหุแบบลำดับขั้น ตัวแรกสามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 3.79 ตัวที่สองอายุ สามารถพยากรณ์เพิ่มขึ้น เป็นร้อยละ 6.79 ตัวที่สามเพศ สามารถพยากรณ์เพิ่มขึ้น เป็นร้อยละ 8.48 ตัวที่สี่อาชีพ สามารถพยากรณ์เพิ่มขึ้น เป็นร้อยละ 9.84 และตัวที่ห้า ระดับการศึกษา สามารถพยากรณ์เพิ่มขึ้น เป็นร้อยละ 10.29

4. การวิเคราะห์เนื้อหาข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนและการพัฒนาประชาธิปไตย

จากการวิเคราะห์เนื้อหาข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน และการพัฒนาประชาธิปไตย สามารถประมวลเนื้อหาและจัดกลุ่มเนื้อหาออกได้ 3 กลุ่ม เนื้อหา คือ กลุ่มเนื้อหาด้านประชาชน ด้านรัฐบาล และด้านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร/พรรคการเมือง ซึ่งแต่ละด้าน กลุ่มตัวอย่างให้ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะในความถี่สูงสุดและรองลงมา ดังนี้ (1) ด้านประชาชน ความถี่สูงสุด คือ การไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาท้องถิ่น รองลงมา คือ สนใจและศึกษาเรื่องการเมืองการปกครอง ตรวจสอบการบริหารของรัฐบาล และติดตามความเคลื่อนไหวทางการเมืองตามลำดับ (2) ด้านรัฐบาล ความถี่สูงสุด คือ การแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ/การควบคุมราคาสินค้า รองลงมา คือ การเข้มงวดกวดขันในการซื้อสิทธิ์ขายเสียง และการทำงานอย่างโปร่งใส/ซื่อสัตย์สุจริต/จริงใจ ตามลำดับ และ (3) ด้านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร/พรรคการเมือง ความถี่สูงสุด คือ ความซื่อสัตย์/มีคุณธรรม/ไม่โกงกิน รองลงมา คือ การช่วยเหลือประชาชน/แก้ไขความเดือดร้อนของ

ประชาชน และมีความจริงใจ ไม่หลอกลวงประชาชนตามลำดับ

อภิปรายผล

จากข้อค้นพบที่สำคัญประการแรก ผู้ชายมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับมากเป็นสัดส่วนมากกว่าผู้หญิง เหตุที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องจากกระบวนการสังคมประเพณีทางการเมือง ที่มุ่งให้ผู้ชายรับผิดชอบบ้านเมือง เป็นผู้ปกครองบริหารประเทศ ซึ่งการปลูกฝังและการหล่อหลอมเช่นนี้ ย่อมเป็นเหตุให้ผู้ชายได้รับรู้ทางการเมือง และมีทัศนคติทางการเมือง อันนำมาสู่ความสนใจใฝ่รู้เรื่องการเมือง กระทั่งหรือวันที่จะเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองมากกว่าผู้หญิง (อ้างถึงใน ประพันธ์ คุณารักษ์ 2522 : 30)

ประการที่สองที่พบว่าผู้ที่อยู่ในช่วงอายุ 31-50 ปี และช่วงอายุมากกว่า 50 ปี ต่างก็มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับมากเป็นสัดส่วนมากกว่าผู้ที่อยู่ในสองช่วงอายุไม่เกิน 30 ปี ทั้งนี้ อาจเนื่องจากว่า ผู้ที่อยู่ในสองช่วงอายุดังกล่าว อยู่ในวัยผู้ใหญ่ มีประสบการณ์มากทั้งมีความสามารถในการสื่อสารการเมือง มีความสำนึกในประสิทธิภาพทางการเมืองมาก จึงทำให้ผู้ที่อยู่ในสองช่วงอายุดังกล่าวเข้าร่วม กิจกรรมทางการเมือง มากกว่าผู้ที่มิใช่ไม่เกิน 30 ปี

ประการที่สาม ที่พบว่าผู้ที่ประกอบอาชีพรับราชการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับมาก เป็นสัดส่วนมากกว่าผู้ที่ประกอบอาชีพเกษตรกรและอาชีพค้าขาย โดยเฉพาะมากกว่าผู้ที่ประกอบอาชีพรับจ้างใช้แรงงานอย่างชัดเจน เหตุที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า อาชีพรับราชการเป็นอาชีพที่ผูกพันอยู่กับกิจกรรมทางการเมืองมากกว่าอาชีพดังกล่าวทั้งผู้ที่ประกอบอาชีพรับราชการส่วนใหญ่ ได้รับการศึกษาสูง มีความรู้ความเข้าใจ และสนใจในเรื่องการเมือง มีความสามารถทางการเมืองและมีความสำนึกในประสิทธิภาพทางการเมืองเป็นอย่างมาก ส่งผลให้เข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองมากกว่าผู้ที่ประกอบอาชีพต่างๆ ตามที่กล่าว

ประการที่สี่ ที่พบว่าผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน 5,000 - 10,000 บาท และรายได้สูงกว่า 10,000 บาท ต่างก็มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับมาก เป็นสัดส่วนมากกว่าผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้ที่มีรายได้ต่อเดือนในสองช่วงดังกล่าว ไม่สู้จะเดือดร้อนในการครองชีพมากนัก ย่อมมีโอกาสที่จะแสวงหาความรู้ และมีความสามารถในการติดต่อสื่อสารทางการเมืองได้มาก ส่งผลให้เกิดความรู้ความเข้าใจและทัศนคติทางการเมือง อันนำมาสู่การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองได้มากกว่าผู้ที่มีรายได้มากกว่าผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท ซึ่งเป็นรายได้ระดับต่ำหรือผู้มีรายได้น้อย

ประการที่ห้า ที่พบว่าผู้ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา โดยเฉพาะผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับมัธยมศึกษา มีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นสัดส่วนมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาและไม่เรียนหนังสือ แสดงให้เห็นว่า บุคคลยิ่งมีการศึกษาสูง นอกจากจะมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเมืองดีแล้ว ย่อมมีทัศนคติทางการเมือง สนใจและใฝ่รู้ทางการเมืองมาก จึงเป็นเหตุจูงใจให้เข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาและไม่เรียนหนังสือ เกี่ยวกับเรื่องความสนใจทางการเมือง จากผลการวิจัยของศูนย์วิจัยแห่งมหาวิทยาลัยมิชิแกน ได้ศึกษาวิจัยเรื่องทัศนคติทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ก็พบว่า ผู้ที่มีความสนใจในทางการเมืองมาก มีแนวโน้มที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าผู้ที่ไม่สนใจทางการเมือง โดยพบว่าในกลุ่มผู้สนใจในทางการเมืองมากที่สุด จะมีเพียงร้อยละ 9 ที่ไม่ไปออกเสียงเลือกตั้ง ขณะที่กลุ่มผู้สนใจในทางการเมืองน้อยที่สุด มีถึงร้อยละ 47 ที่ไม่ไปออกเสียงเลือกตั้ง (อ้างถึงใน ณรงค์ สีนสวัสดิ์ 2520 : 11)

ประการสุดท้าย ที่พบว่าผู้ที่มีปริมาณการใช้สื่อมวลชนระดับมาก มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับมาก เป็นสัดส่วนมากกว่าผู้ที่มีปริมาณการใช้สื่อมวลชนระดับน้อย ทั้งนี้เพราะผู้ที่รับรู้ทั้งข่าวสารทางการเมือง จากสื่อมวลชนในระดับมาก ย่อมนำมาสู่ความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติทางการเมือง มองเห็นประโยชน์และความสำคัญของการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง การเข้าร่วมกิจกรรม

ทางการเมืองในรูปแบบต่างๆ ได้มากกว่าผู้ที่รับรู้ข่าวสารการเมืองจากสื่อมวลชนในระดับน้อย นั่นเอง

ผลการวิจัยสอดคล้องกับการวิจัยของ ธวัช สุทธิกุลสมบัติ (2538) ที่พบว่า การรับรู้ข่าวสารผ่านสื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ สัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง และสอดคล้องกับการวิจัย ถม ททรัพย์เจริญ ที่พบว่า ผู้ที่ติดตามรับรู้ข่าวสารจากวิทยุและหนังสือพิมพ์สูง มีส่วนร่วมทางการเมืองสูงกว่าผู้ที่ติดตามรับรู้ข่าวสารจากวิทยุและหนังสือพิมพ์ต่ำ (อ้างถึงใน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2527 : 519-520)

ส่วนกรณีศึกษาการใช้ตัวแปรด้านชีวิตสังคม ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ รายได้ การศึกษา และตัวแปรด้านชุมชน ซึ่งประกอบด้วยชนบทและเมือง เพื่อร่วมกันพยากรณ์การมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้น พบว่าเฉพาะตัวแปรด้านชีวิตสังคมเท่านั้นที่สามารถพยากรณ์การมีส่วนร่วมทางการเมืองได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยการศึกษาสามารถพยากรณ์ได้สูงสุด รองลงมาคืออาชีพ เพศ อายุ และรายได้ตามลำดับ แสดงว่าการศึกษาก็คือปัจจัยสำคัญต่อการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าปัจจัยอื่นๆ ตามที่กล่าว

ข้อเสนอแนะ

1. หน่วยงานหรือสถาบันที่เกี่ยวกับการจัดอบรม ดำเนินการจัดอบรมให้ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน กลุ่มอาชีพต่างๆ โดยเฉพาะกลุ่มอาชีพรับจ้าง โดยการจัดอบรมตามหลักสูตรระยะสั้น เนื้อหาในการอบรมมุ่งเน้นการสร้างจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมทางการเมืองให้ตระหนักในสิทธิของตน เช่น การใช้สิทธิเลือกตั้ง การแสดงประชามติ
2. หน่วยงานหรือสถาบันที่ทำงานเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ พึงให้การสนับสนุนและส่งเสริมกิจกรรมของประชาชนที่ดำเนินการในรูปแบบของการรวมกลุ่มอาชีพ กลุ่มผลประโยชน์ เช่น กลุ่มอาชีพชาวประมงชายฝั่ง กลุ่มอาชีพชาวสวนผลไม้ ซึ่งการสนับสนุนและส่งเสริมกิจกรรมเหล่านี้ จะนำมาสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนมากขึ้น

3. สื่อสารมวลชนประเภทต่างๆ โดยเฉพาะโทรทัศน์และวิทยุ เผยแพร่ข่าวสารด้านการเมือง เคลื่อนไหวของพรรคการเมือง บทบาทของนักการเมือง ทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น รวมทั้งการเสนอบทความ บทวิเคราะห์ทางการเมือง เพื่อจูงใจและกระตุ้นให้ประชาชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

ณรงค์ สินสวัสดิ์ การเมืองการปกครองของไทย

กรุงเทพฯ : แพรวพิตยา, 2520

ธวัช สุทธิกุลสมบัติ (รายงานวิจัย) ปัจจัยที่มีส่วน

สัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ

ประชาชนในชนบท กรมการฝึกหัดครู กระทรวง

ศึกษาธิการ, 2538

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เนื้อความ
ย่อวิทยานิพนธ์ พ.ศ. 2524 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2527

ปกรณ์ คุณารักษ์ ความเข้าใจ ทศนะ และการมี
ส่วนร่วมทางการเมืองของผู้นำชุมชนไทย :
ศึกษากรณีผู้นำชุมชนในเขตอำเภอบางเลน
จังหวัดนครปฐม วิทยานิพนธ์รัฐศาสตร์
มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์-
มหาวิทยาลัย, 2529

มดิชน, น.ส.พ. (รายงาน) ฉบับวันพุธที่ 20 พฤศจิกายน
2539